

Kadernota

Begroting 2018 Ridderkerk

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. SAMENVATTING	5
3. FINANCIËEL KADER 2018-2021	6
4. TRENDS, ONTWIKKELINGEN	7
5. BELEID	13
6. FINANCIËEL TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN	15

1. INLEIDING

Voor u ligt onze laatste kadernota van deze raadsperiode.

De gemeente Ridderkerk heeft de financiën op orde. De algemene reserve is met een saldo van bijna 33 miljoen euro robuust en meer dan voldoende om risico's uit bestaand beleid op te vangen. Op de lange termijn blijven de baten en lasten in balans met alleen helaas voor 2018 een incidenteel tekort. Rijksbeleid en de daarmee gepaard gaande financiële inkomsten zijn nog de meest onzekere factor. Dit kan evenwel grote effecten hebben op het saldo van de begroting. Sprekende voorbeelden hiervan zijn de (financiële) ontwikkelingen in het sociaal domein.

Om geen onnodig beslag te leggen op de begroting wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan realistische plannings van investeringen zodat een evenwichtige spreiding van projecten over de begroting en meerjarenraming ontstaat. Indexeren van uitgaven en lokale belastingen en realistisch begroten blijven belangrijke financiële uitgangspunten.

Daarbij is van belang dat in de begroting 2018 en opvolgende jaren bewust keuzes gemaakt worden opdat uitgaven en inkomsten structureel in balans blijven. Hierbij geldt overigens ook dat het college de intentie heeft om voor 2018 een sluitende begroting aan te bieden.

Terugblikkend constateren we dat we aan het begin van deze periode voor grote uitdagingen stonden. In het boekje Halverwege, dat u in 2016 is aangeboden, hebben wij u de tussenstand van de uitwerking van ons collegeprogramma laten zien. Wij zijn trots op de behaalde resultaten.

Er is gewerkt aan een betere doorstroming en meer veiligheid in het verkeer. Aan de ontwikkeling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie is inhoud gegeven, onder meer met een aanjaaggroep waarin ook uw raad vertegenwoordigd is. De bescherming van de leefomgeving (luchtkwaliteit, geluid, overlast) is permanent onderwerp van zorg en aandacht. Het terrein van de jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen is nog steeds in beweging, maar ook hier zijn flinke stappen gezet. De nieuw opgezette wijkteams zijn in staat gebleken deze grote nieuwe opgaven goed op te pakken. Met de vernieuwing van het minimabeleid is een begin gemaakt. Het armoedebudget komt dankzij de inzet van de Ridderkerkpas geheel terecht bij de doelgroep. Door extra te investeren in onze lokale economie zijn de relaties met de plaatselijke ondernemers sterk verbeterd. Op het bedrijventerrein Cornelisland zijn diverse bouwprojecten in uitvoering, en ook op Nieuw Reijerwaard staan de bouwactiviteiten op punt van beginnen. Er is gestart met een nieuwe impuls om onze accommodaties te optimaliseren en aan deze tijd aan te passen. De eerste stap, de bouw van een sporthal op het Reijerpark, gaat na de zomer plaatsvinden. Ridderkerk werkt hard aan taalbevordering en het terugdringen van onderwijsachterstanden. Nieuwe wegen zijn ingeslagen op het gebied van cultuureducatie. Voor onze dienstverlening hebben we van onze inwoners mooie rapportcijfers gekregen.

Het resterende deel van deze raadsperiode willen we vooral benutten voor het door ontwikkelen en aanscherpen van bestaand beleid en reeds geformuleerde ambities. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van een nieuw systeem voor afvalinzameling, dat ook het streven naar duurzaamheid ondersteunt, het verder uitrollen van de Ridderkerkpas tot een middel waarvan iedere Ridderkerker profijt heeft, en het vaststellen van de omgevingsvisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Uitvoeringsplannen voor sport, welzijn en zorg moeten gaan zorgen voor meer welzijn, waarmee duurdere zorg voorkomen kan worden. Verder zal de uitwerking van het Integraal Accommodatie Plan aandacht krijgen, met als concrete acties o.a. het adequaat huisvesten van activiteiten in Bolnes, plannen voor Driehoek Het Zand en het PC Hooftpark.

Gelet op het bovenstaande kenmerkt deze kadernota zich door zeer bescheiden nieuw beleid. Met het oog op de toekomst, die verder reikt dan deze raadsperiode, hebben we in deze nota trends en ontwikkelingen gesignaleerd en onderkend die Ridderkerkse belangen raken en waarover, op een later tijdstip, besluitvorming nodig is.

2. SAMENVATTING

In onderstaande tabel staan de voorgestelde nieuwe beleidsontwikkelingen met de verwachte financiële consequenties voor de begroting 2018 e.v.. De trends en ontwikkelingen die wel worden gesignaleerd maar waarvoor in deze kadernota nog geen nieuw beleid voorgesteld wordt, staan beschreven in paragraaf 4.1.

Deze kadernota is het eerste document van de nieuwe P&C-cyclus waarbij lasten met een minteken worden aangegeven. Voor de volledigheid: een plusteken bij baten wordt niet vermeld.

Onderwerp	2018	2019	2020	2021
1. BAR-organisatie digitaliseren APV proces	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
2. Controle bedrijventerreinen	-45.000	-45.000	-	-
3. Digitalisering bouwdoSSIers	-58.500	-	-	-
4. Hoogwaardig Openbaar Vervoer	-70.000	-70.000	-	-
5. Uitvoeringsprogramma's Gewoon meedoen en Gewoon opgroeien	-150.000	-150.000	-	-

3. FINANCIËEL KADER 2018 - 2021

In het volgende overzicht presenteren wij de financiële stand van zaken voor de periode 2018 tot en met 2021. De basis is het saldo van de begroting (bestaand beleid) tot en met de 1^e Tussenrapportage 2017.

Het in evenwicht brengen van de begroting bereiken wij vooral door bewuste keuzes te maken en ruimte te vinden in bestaande budgetten. Wij blijven vasthouden aan het principe van realistisch ramen waarbij extra aandacht is voor de mogelijkheden tot aframen van budgetten met overschotten bij de rekening en tussenrapportage.

Wij streven naar een reële en een structureel sluitende begroting. Het uitgangspunt in de begroting is dat structurele budgetten ook structureel zijn gefinancierd. Omdat reserves incidenteel van karakter zijn streven wij ernaar om deze niet structureel in te zetten om de begroting in evenwicht te brengen. Wij zijn trots dat wij een structureel sluitende kadernota aan kunnen bieden waarbij de inzet van de dekkingsreserve 2004-2022 alleen in de jaren 2018 en 2019 nog nodig is. Dit betekent dat de gelden die vanaf 2020 ingezet zouden worden voor het sluitend maken van de begroting vrijvallen ten behoeve van de algemene reserve. Dit sluit aan op ons gemeentelijk en het provinciaal beleid.

Financieel kader 2018 – 2021

Omschrijving	Lopend jaar	Begroting 2018-2021			
	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo primaire begroting 2017-2020	0	595.200	796.700	2.008.100	2.014.100
Bijstellingen 1e tussenrapportage 2017	-1.365.500	-201.200	-67.000	134.400	134.400
Bijdrage Algemene reserve	1.365.500				
Saldo begroting bestaand beleid	0	394.000	729.700	2.142.500	2.148.500
Terugdraaien onttrekking <u>uit</u> de dekkingsreserve 2004 per 2020				-653.400	-653.400
Terugdraaien storting <u>in</u> dekkingsreserve 2004		165.200	135.900	104.800	71.900
Inflatie		-560.000	-560.000	-560.000	-560.000
Trendmatige verhoging OZB		117.500	117.500	117.500	117.500
BAR-organisatie inflatie en lonen		-235.000	-235.000	-235.000	-235.000
Start begroting 2018 - 2021 ongewijzigd beleid	0	-118.300	188.100	916.400	889.500
BAR-organisatie digitaliseren APV proces		-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
Controle bedrijventerreinen		-45.000	-45.000	-	-
Digitalisering bouwdoSSIERS		-58.500	-	-	-
Hoogwaardig openbaar vervoer		-70.000	-70.000	-	-
Uitvoeringsprogramma's Gewoon meedoen en Gewoon opgroeien		-150.000	-150.000	-	-
Bestemmingsreserve Sociaal domein		150.000	150.000	-	-
Totaal	0	-207.500	-149.000	-34.000	-34.000
Saldo 2018-2021	0	-325.800	39.100	882.400	855.500

4. TRENDS, ONTWIKKELINGEN

Wij zien een aantal ontwikkelingen op ons afkomen die in de toekomst bestuurlijke aandacht vragen en waarop beleid geformuleerd moet worden. De precieze omvang en termijn waarop deze ontwikkelingen plaats gaan vinden zijn onduidelijk

Programma 1. Bestuur en (overheids)participatie

Digitalisering en persoonlijk contact

Wij willen continu inzetten op de verbetering van onze dienstverlening. Inwoners, bedrijven en instellingen zoeken dagelijks contact met ons via telefoon, website, post, email, social media of in persoon bij het frontoffice. Ongeacht op welke manier onze inwoners hun vraag stellen, dienen zij goed en snel antwoord te krijgen. Wij proberen zoveel mogelijk te voorkomen gegevens te vragen waarover wij al beschikken. Onze dienstverlening is betrouwbaar. Dit houdt in dat we continu op zoek zijn naar innovaties en nieuwe werkwijzen die ons hierbij helpen.

Afname klantcontacten reisdocumenten

Vanaf 2019 zal sprake zijn van een daling van het aantal klantcontacten bij onze frontoffice. Dit wordt veroorzaakt doordat de reisdocumenten tien jaar geldig zijn geworden in plaats van vijf jaar. De daling zet door tot en met 2024.

Burgerzaken

De basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) is onderdeel van het landelijke stelsel van basisregistraties. Dit stelsel bevat administraties van bijvoorbeeld persoonsgegevens, adressen en waardering onroerende zaken. Dit stelsel is volop in ontwikkeling en voor de persoonsadministratie is dit opgenomen in het landelijke project "operatie BRP" (basisregistratie personen). Dit project loopt al langere tijd en is recentelijk met een half jaar uitgesteld. De invoering is nu gesteld op medio 2019. Belangrijkste ontwikkeling van het project is dat de persoonsgegevens centraal bijgehouden gaan worden (maar wel uitgevoerd door de gemeenten). Wij verwachten dat de door ons gebruikte software aangepast moet gaan worden.

Programma 2. Veiligheid

Onderwerp Fraude

We zien een landelijke tendens rondom de thema's adresfraude en identiteitsfraude. Het is onduidelijk wat de gevolgen zijn van deze landelijke ontwikkelingen. Er wordt gekeken hoe wij beter kunnen aanhaken bij de bredere thema's fraude en ondermijning. Een verdergaande samenwerking met ketenpartners is richting de toekomst gewenst.

Programma 3. Verkeer, vervoer, wegen

Handhaving vrachtwagen parkeren

Er is in Ridderkerk toenemende overlast door foutgeparkeerde vrachtauto's en vrachtwagens met draaiende koelaggregaten. Dit doet zich met name voor op de bedrijventerreinen Verenambacht en Cornelisland. Recent blijkt dat chauffeurs zelfs ook op de Voorweg parkeren. Met name bewoners van de Rijksstraatweg ondervinden daar veel last van. Het afgelopen jaar heeft een pilot plaats gevonden door BOA's van het Havenbedrijf van de gemeente Rotterdam. Deze tot op heden succesvolle pilot loopt nog door tot april 2018. Ook langs de snelwegen vindt controle plaats op verzorgingsplaatsen. Dit heeft tot gevolg dat vrachtwagenchauffeurs een andere parkeerplaats zoeken, waardoor het nog drukker wordt op de genoemde Ridderkerkse bedrijventerreinen. De controle door de BOA's van het

Havenbedrijf is waardevol, maar is, op basis van de huidige overeenkomst tussen Ridderkerk en Rotterdam, qua mogelijkheden tot inzet beperkt tot twee controles per week. Om de overlast structureel aan te pakken moet onderzocht worden wat nodig is.

Vervoer over water

Uit de verschillende conferenties over het drierivierenpunt komen maatregelen naar voren die de veiligheid op de vaarwegen moeten verbeteren. Afhankelijk van de inbreng van de diverse deelnemers zal ook Ridderkerk in maatregelen investeren.

Ook het continueren en waar mogelijk verbeteren van de exploitatie en dienstregeling van de waterbus is een belangrijk aandachtspunt.

Verkeerseducatie

Er is een toenemende aandacht voor verkeerseducatie voor schoolgaande jongeren (basisonderwijs en middelbaar onderwijs) en ouderen (opfriscursussen rijvaardigheid en e-bike training).

Tot eind 2017 voert de politie de verkeersexamens voor het basisonderwijs uit. Vanaf 2018 zal de gemeente deze rol (samen met VVN) op zich moeten nemen. Hoe de exacte rol van de gemeente eruit komt te zien is momenteel nog niet duidelijk.

MRDH - vervoersautoriteit

Het overgrote deel van de exploitatie- en investeringsuitgaven van de MRDH wordt bekostigd door het Rijk (o.a. BDU-subsidie). De financiële bijdrage van de gemeente is een inwonerbijdrage die jaarlijks wordt geïndexeerd. De inwonerbijdragen vanuit de gemeenten komt ten goede aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. In 2018 zijn o.a. de volgende dossiers aan de orde:

- Verdere uitwerking en realisatie van het Regionaal Investeringsprogramma. Ridderkerk richt zich hierbij op het verkrijgen van subsidies voor de 'eigen' projecten via de MRDH, o.a. voor Nieuw Reijerwaard en de Waalvisie. Van deze projecten is de financieringsvraag op dit moment nog niet bekend.
- Verdere planvorming en prioritering van investeringen in grote infrastructuur en OV-netwerk; inspelen op wat voor Ridderkerk van belang is.

Programma 4. Economische zaken

Economie

Uit het Koopstromenonderzoek 2016 (KSO 2016) gepubliceerd in maart 2017 blijkt dat de detailhandel in beweging is. Structurele ontwikkelingen als de opkomst van kopen via internet veranderen de winkelstraat sterk. Middelgrote centra, zoals Winkelhart Ridderkerk, ondervinden hiervan volgens het KSO 2016 de nadelige gevolgen het meest. Leegstand is daarvan het meest zichtbare bewijs. Primair is de leegstand een zaak van de 'markt', waarmee bedoeld wordt op de winkeliers en de eigenaren. De gemeente heeft daarbij een verbindende en faciliterende rol welke wij in Ridderkerk oppakken door met eigenaren en winkeliers een gezamenlijke toekomstvisie voor het centrum te ontwikkelen.

Programma 5. Onderwijs

Onderwijsachterstandenbeleid

Wij krijgen geoormerkte gelden voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Landelijk loopt er al enkele jaren een discussie over de indicatoren voor de verdeling van dit budget en over de grote verschillen tussen gemeenten. Recent is het laatste onderzoek van het CBS gepubliceerd met nieuwe indicatoren die onderwijsachterstanden bij jonge kinderen beter voorspellen dan de huidige

gewichtenregeling. Een nieuwe verdeelsleutel zal leiden tot een andere verdeling per gemeente van OAB middelen die het Rijk jaarlijks verdeelt onder gemeenten.

Programma 6. Cultuur, sport en groen

Geen.

Programma 7. Jeugd

Programma 8. Welzijn en Zorg

Programma 9. Werk

Sociaal domein: Samen verder

Het door u vastgestelde programma Samen verder dat is gericht op de doorontwikkeling van het sociaal domein loopt. De snel veranderende, complexe opgaven in de samenleving vragen fundamenteel ander gedrag van gemeenten de komende jaren. Het vraagt om opgavengericht werken. Een koers waarbij klantgerichtheid belangrijk is, maar waar het vooral gaat om bij alles wat we doen uit te gaan van de meerwaarde die dat heeft voor de (lokale) samenleving. Dat zijn de uitdagingen waar wij voor staan.

De transitie hebben we gehad, we voeren de nieuwe taken op lokaal niveau uit. De transformatie is echter het behalen van het doel achter de decentralisaties: dichterbij de burger vanuit de opgaven werken. Meer focus te leggen op preventief, licht ambulante inzet. Waardoor de inzet van zware, intensieve en dure hulp minder nodig is. Dit is de basis van de verandering van het zorglandschap.

De ambities waar we komend jaar aan gaan werken zijn:

1. Opgavengericht werken ontwikkelen.
2. Doorontwikkelen wijkteams.
3. Versterken lokale infrastructuur en partnerschappen.
4. Sturen, Leren, Investeren en Monitoren.

Wijkteams

We zijn gestart met een traject voor de doorontwikkeling van de wijkteams. Dit zullen we de komende jaren samen met de partners uitwerken. Dit beslaat de verfijning van de opdracht van de teams, de rollen van de medewerkers en de functie van het Consultatie, Diagnostiek en Adviesteam. De wijkteams moeten zich steeds verder ontwikkelen als de spil van de transformatie. Doelstellingen daarbij zijn dat we meer willen inzetten op preventie, signaleren en normaliseren en optimaal de eigen kracht en het netwerk willen benutten. Daarnaast is van belang dat er een goede basis wordt gelegd voor een optimale verbinding tussen de teams, het specialistische aanbod en partners uit het voorveld en dat duidelijk is wie welke regie voert op onderdelen van het ondersteuningsplan. Ook is van belang dat we een goede samenwerking vormgeven met directe verwijsroutes (huisarts, Praktijk Ondersteuner huisartsenzorg (POH), GGZ, medisch specialist, gecertificeerde instelling). Deze ontwikkelingen zullen vanaf 2018 een belangrijke impuls moeten geven aan de verdere transformatie van het sociaal domein. De besluiten die we eind 2016 hebben genomen dienen als randvoorwaarden.

Jeugdzorg

Ten aanzien van de bekostiging, financiering en het opdrachtgeverschap van Jeugdhulp is besloten om vanaf 1 januari 2018:

- de formatieve inzet ten behoeve van hulpverlening, casusregie en consultatie/advies/ werkbegeleiding die door externe partijen aan de wijkteams wordt geleverd, aan te besteden voor de duur van 3 tot 5 jaar. Dit betreft de basisinzet om de transformatie verder voort te kunnen zetten.

- in regionaal verband de specialistische hulp grotendeels resultaatgericht in te gaan kopen. Uitzondering hierop vormt de inzet van de Gecertificeerde Instellingen en de 24 uur crisisopvang.
- voor de inkoop van ambulante vormen van jeugdhulp buiten het wijkteam aan te sluiten bij het regionaal resultaatgerichte model.

Naar aanleiding van de jaarrekening 2016 trekken we de voorzichtige conclusie dat ambulante (niet gebonden aan een vaste plaats) vormen van jeugdhulp al beter worden benut. Dat zien we terug in de ontwikkeling van het aantal extramurale (zorg verleend buiten ziekenhuis of instelling) trajecten voor jeugdigen met een beperking en het beroep op de basis GGZ dat sinds 2015 een stijging laat zien. Dit betreft een gunstige ontwikkeling gezien het gegeven dat deze lichtere vormen van inkoop de transformatie van zware naar lichte zorg ondersteunen en dichterbij huis aangeboden worden.

Alle hierboven genoemde inzet op transitie is van belang om de beschikbare financiën toereikend te laten zijn.

Arbeidsparticipatie

De uitkeringen en loonkostensubsidies worden betaald uit de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten; ofwel 'het inkomensdeel'). In de afgelopen jaren waren in Ridderkerk de inkomsten hoger dan de uitgaven en werd er dus een overschot op de BUIG gerealiseerd. We zien in 2016 voor het eerst een breuk met deze trend die leidt tot tekorten. Enerzijds komt dit door wijzigingen in de verdeelsystematiek (afgenomen inkomsten); anderzijds komt dit door een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden (toegenomen uitgaven).

Afgenomen inkomsten

Jaarlijks (in oktober van het lopende jaar) wordt het budget dat landelijk beschikbaar is voor de BUIG, het macrobudget, vastgesteld. Het macrobudget wordt onder de gemeenten verdeeld op basis van een verdeelmodel. In 2015 is gestart met een stapsgewijze invoer van een nieuwe verdeelsystematiek; in 2018 zal dit afgerond zijn. Het nieuwe objectief verdeelmodel houdt rekening met niet-beïnvloedbare verschillen: de kenmerken van inwoners en de kenmerken van de regio. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering: overschotten mogen vrij besteed, tekorten moeten zelf bijgelegd worden. Daar waar de tekorten meer dan een bepaald percentage behelzen, is het mogelijk om beroep te doen op een Vangnetregeling (dit percentage verschilt per jaar). Volgens het nieuwe verdeelmodel gecombineerd met het beschikbare macrobudget komt de gemeente Ridderkerk in de categorie van de zogenaamde 'nadeelgemeente': een gemeente die als gevolg van het nieuwe verdeelmodel en het beschikbare macrobudget, haar budget in het kader van de Wet BUIG ziet slinken.

Toegenomen uitgaven

De uitgaven voor uitkeringen in het kader van de Participatiewet zijn de afgelopen jaren gestaag gestegen. Hoewel de economie nu herstelt, blijft landelijk het aantal uitkeringsgerechtigden toenemen. De bemiddelbaarheid van de doelgroep van de Participatiewet is zodanig beperkt, dat zij nog geen voordeel heeft bij het aantrekken van de arbeidsmarkt. De huidige uitkeringsgerechtigden hebben door diverse oorzaken een grote afstand tot de arbeidsmarkt (psychische belemmeringen, taalniveau, Multiproblematiek etc.). Ofwel: de 'kwaliteit' van de doelgroep neemt af. Bovendien is met de invoering van de Participatiewet, de doelgroep van de gemeente een stuk groter geworden (onderdeel van de 3D): de voormalig Wajongeren (speciaal en praktijkonderwijs) en voormalig WSW -ers melden zich nu bij de gemeente. Daarnaast is het aantal vergunninghouders die moeilijk werk vinden toegenomen en zien we een toename van het aantal oudere werklozen (al dan niet met een arbeidsbeperking).

Door scherp aan de poort te zijn, beperken we tot op zekere hoogte de instroom. Dat doen we door de optimale inzet van voorliggende voorzieningen, door inzet van handhaving en door gebruikmaking van de re-integratiepraktijkovereenkomst (RPO) via Randstad. Daarnaast beïnvloeden we de uitkeringsuitgaven door middel van het realiseren van uitstroom. Dat doen we door de inzet van klantmanagers werk, het werkgeversservicepunt en re-integratie-instrumenten, zoals training, scholing, werkervaringsplaatsen etc. De uitstroomcijfers zijn, ondanks de ontwikkelingen in de 'kwaliteit van de doelgroep', in 2016 ten opzichte van voorgaande jaren verbeterd.

Financiële toekomst

In 2018 zal het nieuwe verdeelmodel voor het eerst voor 100% worden doorgevoerd voor alle gemeenten in Nederland. In de afgelopen jaren werd het verdeelmodel steeds flink aangepast. De verwachting is dat het huidige verdeelmodel in de komende jaren geen grote veranderingen meer zal ondergaan, waardoor op basis van het huidige model ramingen kunnen worden gemaakt van de toekomstige budgetontwikkeling.

Wet Sociale Werkvoorziening

Het budget dat de gemeente ontvangt in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is bedoeld voor het betalen van met name loonkosten van mensen die in het kader van de WSW werkzaam zijn bij een sociaal werkbedrijf. Onze gemeente werkt in deze het meest samen met Drechtwerk (Dordrecht) en Promen (Gouda).

Mensen die op 31 december 2014 in de WSW werkzaam waren op basis van een WSW-dienstbetrekking hebben hun wettelijke rechten en plichten behouden. Het aantal personen dat in de WSW werkt, zal door natuurlijk verloop afnemen totdat er in de structurele situatie vanaf ongeveer 2050 niemand meer in de WSW werkt. Bij de verdeling van het WSW-budget over de gemeenten was tot nu toe steeds het woongemeente-beginsel leidend. Met ingang van 2017 wordt de verdeling van de voor de WSW-uitvoering beschikbare middelen gebaseerd op de gemeente waar de WSW-er werkt, en niet meer op de woongemeente. Daarmee eindigt ook de subsidieverrekening tussen de woongemeente en de buitengemeente. Dat betekent dus dat de baten verhuizen naar de gemeente waar de lasten worden gemaakt en dat onze gemeente tussen de financiële stroom uitgaat.

Vooralsnog verwachten we dat deze wijziging in financieringssystematiek voor de baten en lasten van ons WSW-budget budgettair neutraal zal verlopen.

Ridderkerkpas

Na de uitrol van de Ridderkerkpas voor de minima en de mantelzorgers (de pluim), zal er een Ridderkerkpas komen voor alle inwoners van Ridderkerk. Alle Ridderkerkse ondernemers kunnen aansluiten bij deze pas, die alle pashouders voordelen biedt. Deze voordelen/acties kunnen door de ondernemers zelf worden ingevuld, waardoor niet alleen de detailhandel maar ook alle andere ondernemers hier lokaal hun voordeel mee kunnen doen. Door de uitrol van deze pas worden inwoners verbonden aan de lokale ondernemers. De site van de Ridderkerkpas zal een interactief platform vormen voor de gebruikers en aanbieders.

Programma 10. Gezondheid en duurzaamheid

Gat A16

In 2017 zetten we ons in voor het dichtten van het 'gat' in het scherm langs de snelweg A16. Rijkswaterstaat is niet verplicht dit gat te dichtten aangezien er geen overschrijding van de norm is. Er zijn 3 mogelijkheden, namelijk SOFTS Points, een aarden geluidswal of een geluidscherm. Op basis van de uitkomsten van een onderzoek wordt een keuze voorgelegd.

Duurzaamheid openbare verlichting

Innovatieve ontwikkelingen in de verlichtingswereld volgen elkaar snel op. Er bestaan technieken om de installatie op afstand te beheren. Licht op maat en de communicatie tussen de lichtmasten onderling maken het mogelijk om het onderhoud en uitval in een vroeg stadium vast te stellen en daarop te reageren. Nu de ontwikkelingen zich in rap tempo voortzetten onderzoeken we de mogelijkheden van nieuwe technologieën voor onze openbare ruimte.

Fairtrade

Ridderkerk is in 2016 Fairtrade gemeente geworden. Dat wil zeggen dat de gemeente samen met winkels, horeca, bedrijven, organisaties en inwoners werkt aan meer eerlijke handel. Samen wordt er naar gestreefd om de vraag naar en het aanbod van fairtrade producten te vergroten met als doel meer werkgelegenheid en betere leef- en werkomstandigheden in ontwikkelingslanden. Om certificaat Fairtrade te behouden zijn inspanningen noodzakelijk.

Programma 11. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Opgaven

De gemeente Ridderkerk staat ook voor een aantal belangrijke ruimtelijke opgaven, namelijk het Integraal Accommodatieplan (IAP) en de Omgevingsvisie Ridderkerk.

De omgevingsvisie Ridderkerk is nieuw beleid en wordt naar verwachting na de zomer 2017 ter besluitvorming voorgelegd. De omgevingsvisie bevat een aantal integrale opgaven, waarvoor in het uitvoeringsprogramma is opgenomen welke acties concreet opgepakt gaan worden en op welke termijn.

Nieuw strooibeleid/zoutloods

Op dit moment ligt de zoutvoorraad en staan de voertuigen om de gladheidsbestrijding uit te voeren op de gemeentewerf aan de P.C. Hoofdstraat. Gezien de herontwikkeling van de gemeentewerf aan de P.C. Hoofdstraat onderzoeken wij verschillende locaties. Kosten, aanrijtijden, overlast voor omwonende, vergunningen, bestemmingsplannen en bereikbaarheid zijn o.a. punten die doorslag geven welke locatie het meest geschikt is. Wij verwachten de nieuwe locatie gereed te hebben voor gladheidsseizoen 2018/2019.

5. BELEID

In deze paragraaf is het beleid beschreven dat vooral op het door ontwikkelen en het aanscherpen van het bestaande beleid is gericht en waaraan financiële consequenties zijn verbonden.

Programma 1. Bestuur en (overheids)participatie

BAR-organisatie

Het digitaliseren van het APV proces vergunningverlening in de begroting van de BAR-organisatie vraagt om een verhoging van de bijdrage.

Voor het online aanvragen en verwerken van vergunningen inzake de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)/bijzondere wetten (zoals evenementen, exploitatie, drank- en horeca) wordt steeds meer om digitalisering van het proces gevraagd.

	2018	2019	2020	2021
Lasten	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000

Programma 2. Veiligheid

Controle bedrijventerreinen

Wij willen goede bedrijventerreinen en daarom is er behoefte aan integrale controles van bestaande gebouwen op onze bedrijventerreinen. De partijen die zullen meedoen zijn onder andere: politie, hennepteam, Stedin en Bouw- en Woningtoezicht. Er zal gecontroleerd worden op onder andere illegale activiteiten, brandgevaarlijke situaties, gevaarlijke constructies en milieuovertredingen. Wij willen 3 acties per jaar doen, in 2018 en 2019.

	2018	2019	2020	2021
Lasten	-45.000	-45.000		

Digitalisering bouwdoossiers

In 2019 wordt de Omgevingswet van kracht. Door middel van het programma Implementatie Omgevingswet bereidt de BAR-organisatie de drie gemeentebesturen voor op de komst van de wet. Een van de aspecten van de Omgevingswet is de digitalisering. Met het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) ontstaat er een nieuwe digitale structuur, die papieren stukken uitsluit. Om onze eigen digitale infrastructuur geschikt te maken voor het DSO is het essentieel dat de bouwdoossiers worden gedigitaliseerd. Ook voor de Visie op dienstverlening is het, gezien de wens om maximaal gebruik te gaan maken van de digitale wegen, van belang om de bouwdoossiers gedigitaliseerd te hebben. In Ridderkerk zijn veel bouwdoossier al gedigitaliseerd, maar nog niet allemaal.

	2018	2019	2020	2021
Lasten	-58.500			

Programma 3. Verkeer, vervoer en wegen

Hoogwaardig openbaar vervoer

Wij willen meewerken aan een toekomst bestendig hoogwaardig openbaar busvervoer van en naar Rotterdam. Dit kan worden bereikt door een HOV/R-netlijn van de provincie Zuid-Holland via de Rotterdamseweg. In de begroting 2018 – 2022 zullen middelen moeten worden gereserveerd voor onder andere onderzoek naar de benodigde bus-infrastructuur, doorstromingsmaatregelen, HOV kwaliteit haltevoorziening en HOV bereikbaarheid van de haltes.

Last/first mile betreft de bereikbaarheid van ov-locaties naar o.a. bedrijventerreinen. Een maatregelenpakket is nodig voor aanbod keten-voorzieningen, infrastructuur en uitstraling haltes (bijvoorbeeld bij waterbus) en gedragsbeïnvloeding. Hoogte van de investering is mede afhankelijk van de uitkomsten uit de werkgevers- en bewonersaanpak mobiliteitsmanagement.

	2018	2019	2020	2021
Lasten	-70.000	-70.000		

Programma 7, 8 en 9. Jeugd, Welzijn en Zorg en Werk

Uitvoeringsprogramma's Gewoon meedoen en Gewoon opgroeien

Met het uitvoeringsprogramma Gewoon Meedoen en Gewoon opgroeien geven we invulling aan een vitale sociale infrastructuur in de Ridderkerkse wijken. We bevorderen daarmee het welzijn van onze inwoners. Door goed te weten wat er in de wijken speelt, netwerken te creëren in de wijken en een opgavengerichte aanpak uit te voeren, zetten we in op talent ontwikkeling, meedoen en ondersteuning voor inwoners. In de uitvoeringsprogramma's zijn vernieuwende projecten opgenomen om hier uitvoering aan te geven. Voor deze projecten zijn extra middelen nodig. Door te investeren in preventie kunnen we duurdere zorg/ondersteuning voorkomen.

Passend in dezelfde lijn willen we het project Feyenoord in de wijk continueren en uitbreiden naar de andere wijken in Ridderkerk. Het project heeft als doel om het gedrag van jongeren in de leeftijd 6 – 12 jaar op een sportieve manier positief te beïnvloeden. Doordat er naast voetbal ook sociale activiteiten in de wijk worden georganiseerd heeft het project niet alleen een positieve invloed op de jongeren die meedoen maar ook op de andere bewoners in de wijk.

Deze preventieve investering kan gedekt worden door een bijdrage uit de reserve Sociaal Domein.

	2018	2019	2020	2021
Lasten	-150.000	-150.000		
Baten (bijdrage reserve)	150.000	150.000		

6. FINANCIËEL TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN

Investerings 2018-2021

Voor de begroting 2018 wordt volgens het beleid van de nota Activabeleid 2016 gemeente Ridderkerk een investeringslijst 2018-2021 opgesteld. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden een evenwichtige spreiding over de planperiode. De onontkoombaarheid van een investering in een bepaald jaar moet worden aangetoond. De kapitaallasten zijn gerekend vanaf 1 januari van het ná oplevering van de investering.

Prijsstijging op uitgaven

Uitgegaan wordt van een inflatie van 1,4% voor het begrotingsjaar 2018. Dit is gebaseerd op de prognoses van het Centraal Plan Bureau in het jaarlijks Centraal Economisch Plan 2017 van 24 maart 2017. De inflatie geldt voor de gehele begroting. Voor het meerjarenperspectief (2019-2021) wordt uitgegaan van constante prijzen (geen indexering).

Indexering tarieven

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd.

Algemeen uitkering uit het Gemeentefonds

De algemene uitkering in de begroting 2018 wordt berekend op basis van de meicirculaire 2017.

Gemeenschappelijke regelingen – indexering begroting 2018

Op 24 januari 2017 hebben wij ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen door gemeenschappelijke regelingen VRR, OGZ-RR, DCMR en GRJR. Dit houdt een inflatiecorrectie in van 0,1% (inclusief nacalculatie over de jaren 2015-2017).

Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. De coördinatie van de indexeringsbrief gaat vanuit de regio Haaglanden. Deze gaat uit van een indexering voor 2018 van de loonkosten van 1% en 0,6% voor de materiële kosten. De inwonerbijdrage neemt per saldo toe met 1,62%.

Algemene reserve

De ondergrens in het saldo van de algemene reserve is bepaald op € 20 miljoen.

Rente

Marktrente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente per 1 april 2017 van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 1,28%.

Rente grondexploitaties

In de Meerjarenprognose grondexploitaties van maart 2017 zijn de laatste voorschriften uit BBV toegepast. Op basis van berekening in jaarrekening 2016 is in het MPG 2017 1,85% rente toegerekend aan de grondbedrijfcomplexen.

Dividend

Voor de ramingen van dividend wordt uitgegaan van het gemiddelde van dividendopbrengsten van de voorgaande 3 jaar.

Financieel toezichtkader van de provincie

In de begrotingscirculaire in 2018 hebben Gedeputeerde staten de volgende uitgangspunten aangegeven waar de begroting 2018 aan moet voldoen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen.

1. De begroting 2018 dient structureel en reëel in evenwicht te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2021 uiterlijk tot stand wordt gebracht.
2. De vastgestelde jaarrekening 2016 en de begroting 2018 dienen tijdig, respectievelijk voor 15 juli en voor 15 november aan Gedeputeerde staten te zijn toegezonden.

Naast deze uitgangspunten geldt ook dat de jaarrekening 2016 structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Als dit niet het geval is zal het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek van de begroting 2018. Dat betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort.

Met het 'structureel en reëel evenwicht' in bovenstaande punten wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten en reëel houdt in dat sprake is van realistische ramingen.